

การส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานบ้านชำตาเรือง อำเภอลำลูกเกด จังหวัดจันทบุรี

The Promotion of Sufficiency Economy Ways of Life in the Communities of Irrigation Water Users at Ban Cham Ta Rueang, Khitchakut District, Chanthaburi Province

พิมพ์กานต์ รัตนาน¹ และชนทอง ใจดี²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานบ้านชำตาเรือง และเพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานบ้านชำตาเรือง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ บุคลากรของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานบ้านชำตาเรือง จำนวน 109 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t -test และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวโดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า การส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานบ้านชำตาเรือง ในภาพรวม มีการส่งเสริมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน และบุคลากรในกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนที่ไม่แตกต่างกัน ในขณะที่รายได้และตำแหน่ง มีการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนแตกต่างกัน

คำสำคัญ : จันทบุรี กลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทาน การส่งเสริม เศรษฐกิจพอเพียง

ABSTRACT

In this research investigation, the researchers study the promotion of ways of life based on the principle of sufficiency economy in the communities of irrigation water users at Ban Cham Ta Rueang and compare the promotion of ways of life of these residents based on demographic factors. The sample population consisted of 109 irrigation water users using a questionnaire as an instrument to collect data. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, and standard deviation. The techniques of t test and one-way analysis of variance (ANOVA) were employed at the statistically significant level of .05. Findings showed that the promotion of ways of life based on the principle of sufficiency economy in the

¹ นักศึกษาสาขาวิชาการบริหารงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

² อาจารย์ภาควิชาการบริการงานตำรวจ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

communities under study overall exhibited the promotion at a high level. When considered in each aspect, each was found to be at a high level in all aspects. The irrigation water users who differed in gender, age, educational level, and occupation exhibited no differences in the promotion of ways of life based on the principle of sufficiency economy. Income and positions exhibited differences in the promotion of ways of life based on the principle of sufficiency economy.

Keywords : Chanthaburi, irrigation water users, promotion, sufficiency economy,

บทนำ

จากผลกระทบของวิกฤตเศรษฐกิจต่อคน และสังคมเป็นไปอย่างกว้างขวาง ก่อให้เกิดปัญหาคุณภาพชีวิตของคนไทยมากยิ่งขึ้น ภาวะวิกฤตเศรษฐกิจมีผลต่อการซ้ำเติมปัญหาความยากจน และความเหลื่อมล้ำในการกระจายรายได้ กล่าวคือ ภาวะความยากจนที่มีแนวโน้มลดลงมาโดยตลอดในช่วงก่อนวิกฤตกลับเพิ่มขึ้น การกระจายรายได้แย่งลง จำนวนคนว่างงานจากการล้มละลายของธุรกิจเพิ่มขึ้นมากกว่าช่วงก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจเกือบ 1 ล้านคน ในช่วงวิกฤตเศรษฐกิจรายได้ของครัวเรือนได้ลดลงเป็นอันมาก ตัวเลขการเปรียบเทียบรายได้ของครัวเรือนในช่วงครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. 2542 กับช่วงครึ่งปีแรกของปี พ.ศ. 2541 พบว่าร้อยละ 41.4 ของจำนวนครัวเรือนมีรายได้ลดลงร้อยละ 52.4 มีรายได้ใกล้เคียงกัน และมีเพียงร้อยละ 6.2 มีรายได้เพิ่มขึ้น กลุ่มที่มีรายได้ลดลงเป็นสัดส่วนสูงคือผู้ดำเนินธุรกิจตนเองที่ไม่ใช่เกษตร รองลงมาคือคนงานเกษตร ผู้ถือครองทำการเกษตร ผู้ปฏิบัติงานในกระบวนการผลิต และการก่อสร้าง ครัวเรือน น้อยที่สุดคือผู้ปฏิบัติงานวิชาชีพ วิชาการ และบริการ รายได้ที่ลดลงมีผลต่อปัญหาความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน เพราะปัญหาอาชญากรรมรุนแรงขึ้น ซึ่งเป็นผลเสียต่อเนื่องมาจากการว่างงาน ทั้งแรงงานไทย และแรงงานต่างชาติที่เข้ามาอยู่ทั่วประเทศ (ฝ่ายวิชาการสถาพรบุ๊คส์, 2561) นอกจากนี้ระดับรายได้ที่ลดลง โดยเฉพาะกลุ่มประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาทางเศรษฐกิจ กลุ่มคนว่างงานนานซึ่งถูกยกเลิกสวัสดิการ และการคุ้มครองด้านสุขภาพตลอดจนผู้มีรายได้น้อยต้องเผชิญกับปัญหาสุขภาพจิตสูงขึ้น วิกฤตเศรษฐกิจเหล่านี้จึงนำมาสู่แนวคิดแบบพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตรได้พระราชทาน เพื่อชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตและปฏิบัติตนให้แก่ประชาชนทุกระดับทุกสาขาวิชาชีพ จากแนวคิดจึงมาสู่การปฏิบัติ ในการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 และฉบับที่ 10 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ มีแนวคิดที่จะนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางใหม่ในการพัฒนาประเทศ เนื่องจากปัญหาความไม่สมดุลในการพัฒนา โดยเฉพาะการเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจใน พ.ศ. 2540 ย้ำให้เห็นว่าแนวทางการพัฒนาประเทศที่ผ่านมาของไทยยังไม่สามารถบรรลุมิติวัตถุประสงค์ที่ยั่งยืน และสมดุลได้จึงจำเป็นต้องหาแนวทางใหม่ในการพัฒนาประเทศ ซึ่งเศรษฐกิจพอเพียงเป็นกรอบที่เหมาะสม ทำให้เราหลีกเลี่ยงวิกฤตเศรษฐกิจได้ เพื่อให้มีความชัดเจนในความหมายของปรัชญา เพื่อการทำแผน และทำให้การดำเนินโครงการของหน่วยงานต่างๆ มีทิศทางเดียวกัน (ฝ่ายวิชาการสถาพรบุ๊คส์, 2561) กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานคือ กลุ่มของเกษตรกรผู้ใช้น้ำชลประทาน ซึ่งเป็นอีกโครงการหนึ่งของกรมชลประทาน มีการบริหารในรูปแบบคณะกรรมการที่เลือกมาจากสมาชิกผู้ใช้น้ำ มีระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม สมาชิกของกลุ่มก็คือผู้ใช้น้ำจากระบบชลประทานสายเดียวกัน กลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานมีหน้าที่หลักคือ บริหารการส่งน้ำ และบำรุงรักษาระบบชลประทานบริหารกองทุนของกลุ่ม โดยทำงานร่วมกับกรมชลประทานอย่างใกล้ชิด เพื่อให้งานประสบความสำเร็จ เกษตรกรทุกครัวเรือนที่อยู่ในขอบเขตชลประทานของกลุ่ม สามารถเข้าร่วมเป็น

สมาชิกของกลุ่มได้ในช่วงการจัดตั้งกลุ่ม (สำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน, 2554) เตรียมการรับการถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการด้านชลประทานจากกรมชลประทานไปสู่องค์กรท้องถิ่น เพื่อเป็นการแบ่งเบาภาระเหตุเนื่องมาจากภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน และยังเป็นโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ได้รับความรู้ รับการฝึกอบรม มีการจัดกิจกรรมศึกษาดูงาน และได้รับการสนับสนุนการดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานบ้านชำตาเรือ ตำบลคลองพลู อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี เนื่องจากกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานระบบท่อส่งน้ำบ้านชำตาเรือจังหวัดจันทบุรี เป็นหนึ่งในกลุ่มผู้ใช้น้ำที่ได้รับการคัดเลือกเป็นกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานดีเด่น นอกจากการนำความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงที่ได้รับจากประสบการณ์ ข้อมูลจากกรมชลประทาน และกระทรวง

เนื่องจากกลุ่มบริหารการใช้น้ำชลประทานเป็นแนวทางปฏิบัติโครงสร้างการบริหารจัดการชลประทานต่างๆ มาใช้ในภายในกลุ่ม ยังมีการนำไปปรับใช้ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นหรือไม่

วัตถุประสงค์

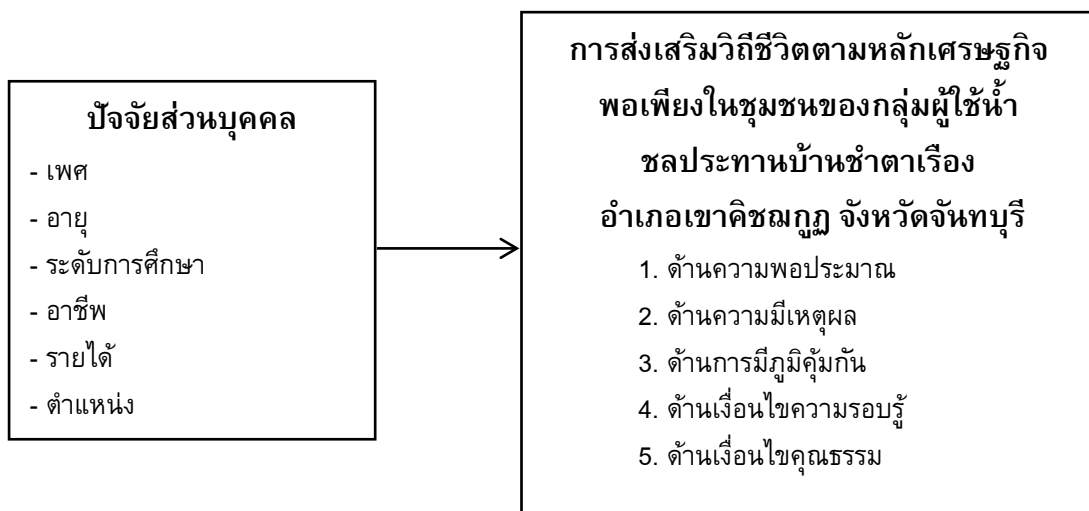
1. เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานบ้านชำตาเรือ
2. เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานบ้านชำตาเรือจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลต่อการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้เกิดจากการทบทวนวรรณกรรม งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผ่านกระบวนการวิเคราะห์จนเกิดเป็นกรอบแนวคิด

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานบ้านชำตาเรือ อำเภอเขาคิชฌกูฏ

จังหวัดจันทบุรี ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยกำหนดระเบียบวิธีวิจัยในด้านต่างๆ ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรของกลุ่มผู้ใช้หน้าชลประทานบ้านชำตาเรือ อำเภอลำดวน จังหวัดจันทบุรี ในปี พ.ศ. 2562 จำนวน 109 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ บุคลากรของกลุ่มผู้ใช้หน้าชลประทานบ้านชำตาเรือ ตำบลคลองพลู อำเภอลำดวน จังหวัดจันทบุรี โดยใช้จำนวนสมาชิกทั้งหมดในองค์กร ประกอบด้วย ประธาน รองประธาน เลขานุการ เหรัญญิก นายทะเบียน คณะกรรมการ และสมาชิกอื่นๆ ภายในองค์กร จำนวนทั้งสิ้น 109 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นตามกรอบของการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกลุ่มผู้ใช้หน้าชลประทานบ้านชำตาเรือ ตำบลคลองพลู อำเภอลำดวน จังหวัดจันทบุรี โดยศึกษาจากทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

โดยแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยข้อคำถามที่แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นการถามระดับการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกลุ่มผู้ใช้หน้าชลประทานบ้านชำตาเรือ อำเภอลำดวน จังหวัดจันทบุรี ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านความพอประมาณ มีการสนับสนุนให้คนในชุมชนเดินทางสายกลาง สร้างค่านิยมในการพึ่งพาตนเอง 2. ด้านความมีเหตุผล ส่งเสริมให้คนชุมชนพิจารณาในเรื่องต่างๆ โดยยึดหลักความมีเหตุผล มีการคำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเองและผู้อื่น 3. ด้านการมีภูมิคุ้มกัน สนับสนุนให้คนในชุมชนสามารถพึ่งพา

ตนเองได้ และทำให้ชุมชนสามารถยอมรับความเปลี่ยนแปลงได้ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม 4. ด้านเงื่อนไขความรู้ มีการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้กันในชุมชน หรือมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมตั้งกลุ่มการเรียนรู้มีปัญญาท้องถิ่นในชุมชน และ 5. ด้านเงื่อนไขคุณธรรม ส่งเสริมให้คนในชุมชนประกอบอาชีพอย่างสุจริต มีการฟื้นฟูวัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิมในชุมชน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในกลุ่มผู้ใช้หน้าชลประทานบ้านชำตาเรือ ตำบลคลองพลู อำเภอลำดวน จังหวัดจันทบุรี

2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ในวันที่มีการรวมตัวของกลุ่มผู้ใช้หน้า โดยแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 109 ชุด

3. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ และประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ผ่านการวิเคราะห์ และตรวจสอบความถูกต้องมาลงรหัสเลขตามเกณฑ์ของเครื่องมือแต่ละส่วน

2. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้ จัดเก็บ และคำนวณหาค่าสถิติแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัย และวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียง และนำผลการศึกษาที่วิเคราะห์ได้มาสรุปผลการวิจัยอภิปรายผล และเขียนข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกลุ่มผู้ใช้หน้าชลประทาน

ฆ่าตาเรื่อง อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง สรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามโดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 56.0 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 36.7 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 53.2 ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร จำนวน 102 คน คิดเป็นร้อยละ 93.6 ส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000 – 15,000 บาท มีจำนวน 74 คน คิดเป็นร้อยละ 67.9 และส่วนใหญ่มีตำแหน่งในองค์กรเป็นสมาชิกทั่วไป มีจำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 78.0

2. ระดับการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานบ้านฆ่าตาเรื่อง อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง พบว่า ระดับการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานบ้านฆ่าตาเรื่องโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.74 เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านเงื่อนไขคุณธรรม มีค่าเฉลี่ย 4.04 รองลงมาคือ ด้านความมีเหตุผล มีค่าเฉลี่ย 3.74 ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านความพอประมาณ มีค่าเฉลี่ย 3.56 ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนด้านภาพรวม

การส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานบ้านฆ่าตาเรื่อง	ระดับการส่งเสริม			ลำดับ
	Mean	S.D.	แปลผล	
ด้านความพอประมาณ	3.56	.408	มาก	5
ด้านความมีเหตุผล	3.74	.373	มาก	2
ด้านการมีภูมิคุ้มกัน	3.65	.404	มาก	4
ด้านเงื่อนไขความรอบรู้	3.69	.434	มาก	3
ด้านเงื่อนไขคุณธรรม	4.04	.564	มาก	1
รวม	3.74	.356	มาก	

3. ผลการเปรียบเทียบการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานบ้านฆ่าตาเรื่อง อำเภอลำปาง จังหวัดลำปาง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า

3.1 บุคลากรในกลุ่มที่มีเพศต่างกัน มีการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนโดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน จำแนกตามเพศ (n=109)

เปรียบเทียบการส่งเสริม	เพศ	\bar{X}	S.D.	t	df	Sig.
ภาพรวม	ชาย	3.73	.401	-.301	107	.764
	หญิง	3.75	.293			

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 บุคลากรในกลุ่มที่มีอายุต่างกัน มีการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน จำแนกตามอายุ (n=109)

เปรียบเทียบการส่งเสริม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	.434	.145	1.145	.334
	ภายในกลุ่ม	105	13.265	.126		
	รวม	108	13.699			

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 บุคลากรในกลุ่มที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจ

พอเพียงในชุมชน โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน จำแนกตามระดับการศึกษา (n=109)

เปรียบเทียบการส่งเสริม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	4	.720	.180	1.442	.225
	ภายในกลุ่ม	104	12.979	.125		
	รวม	108	13.699			

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.4 บุคลากรในกลุ่มที่มีอาชีพต่างกัน มีการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

โดยรวมไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐาน ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน จำแนกตามอาชีพ (n=109)

เปรียบเทียบการส่งเสริม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.377	.188	1.500	.228
	ภายในกลุ่ม	106	13.322	.126		
	รวม	108	13.699			

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.5 บุคลากรในกลุ่มที่มีรายได้ต่างกัน มีการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

โดยรวมแตกต่างกัน จึงเป็นไปตามสมมติฐาน ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน จำแนกตามรายได้ (n=109)

เปรียบเทียบการส่งเสริม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.782	.594	5.233	.002
	ภายในกลุ่ม	105	11.917	.113		
	รวม	108	13.699			

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.6 บุคลากรในกลุ่มที่มีตำแหน่งต่างกัน มีการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน โดยรวมแตกต่างกัน จึงเป็นไปตามสมมติฐาน ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 การเปรียบเทียบการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน จำแนกตามตำแหน่ง (n=109)

เปรียบเทียบการส่งเสริม	แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig.
ภาพรวม	ระหว่างกลุ่ม	6	1.622	.270	2.283	.041
	ภายในกลุ่ม	102	12.077	.118		
	รวม	108	13.699			

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สรุปและวิจารณ์ผล

จากการวิจัยเรื่องการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกลุ่มผู้นำชลประทานบ้านชำตาเรือ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. การส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกลุ่มผู้นำ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนในทางที่ความจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย ประชาชนทุกระดับสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ตลอดเวลา และเป็นการชี้แนะให้มองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากวิกฤต และเพื่อความมั่นคง และความยั่งยืนของการพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ

สาริต (2560) ศึกษาเรื่องการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนเมืองของกำลังพลกรมกำลังพลทหารบก ผลการศึกษาพบว่า มีการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกลุ่มผู้นำชลประทานชำตาเรือ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

เพศ พบว่า บุคลากรในกลุ่มที่มีเพศแตกต่างกัน มีการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลากรในกลุ่มมีความรู้ ความเข้าใจในปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเท่าเทียมกัน มีการน้อมนำไปใช้ในวิถีชีวิตประจำวัน แม้ในกลุ่มผู้นำไม่ได้มีนโยบายกำหนด

บทบาทให้บุคลากรในกลุ่มมีหน้าที่ส่งเสริมชุมชน แต่ก็เน้นการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินงานกับหน่วยงานรัฐทั้งในด้านการบริหาร และการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนาในด้านใด สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปรีชญญา (2556) ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทด้านการส่งเสริมวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ท่าช้าง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นต่อบทบาทด้านการส่งเสริมของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน

อายุ พบว่า บุคลากรในกลุ่มที่มีอายุแตกต่างกัน มีการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ อายุไม่ใช่ปัจจัยหลักที่ส่งผลในการส่งเสริมให้มีการพัฒนาชุมชน ซึ่งการพัฒนาชุมชนสามารถทำได้โดยอาศัยการมีส่วนร่วมของประชาชนชนร่วมมือกันกับรัฐบาล สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาประกาศิต (2556) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนในชุมชนบ้านคลองใหม่ ที่มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ไม่ต่างกัน

ระดับการศึกษา พบว่า บุคลากรในกลุ่มที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ บุคลากรในกลุ่มได้รับการอบรม และรับความรู้ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องมาได้อย่างเท่าเทียมกัน และมีจิตใจที่ตระหนักถึงความรอบคอบ พร้อมรับผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงในแต่ละด้าน ร่วมมือกันช่วยให้ชุมชนมีการพัฒนาไปในทางที่ดีและมั่นคง สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรัชญา (2554) ศึกษาเรื่องการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของครูโรงเรียนโยธินวิทยาคม อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีการประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงไม่แตกต่างกัน

อาชีพ พบว่า บุคลากรในกลุ่มที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผลการวิจัยในเรื่องนี้พบว่าอาชีพของบุคลากรในกลุ่มส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักเป็นเกษตรกร แม้บางส่วนจะประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่เกษตรกร ก็ยังมีส่วนพืชไร่ อยู่ในความดูแล และกลุ่มผู้ใช้น้ำนี้เป็นกลุ่มที่มีเพื่อเกษตรกร ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นปรัชญาที่เกี่ยวข้องกับอาชีพเกษตรกรโดยตรงเพราะเป็นปรัชญาที่ชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับ ซึ่งนำไปให้มีการพัฒนาให้มีการดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะเศรษฐกิจ ดังนั้นไม่ว่าจะประกอบอาชีพใด เมื่อน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิต ก็จะตระหนักได้ถึงความสำคัญของการพัฒนาชุมชนให้ยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาประกาศิต (2556) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการศึกษาค้นคว้าพบว่า ประชาชนในชุมชนบ้านคลองใหม่ ที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนไม่แตกต่างกัน

รายได้ พบว่า บุคลากรในกลุ่มที่มีรายได้แตกต่างกัน มีการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน จากผลการวิจัยพบว่าบุคลากรในกลุ่มที่มีรายได้สูง จะมีการส่งเสริมมากกว่าบุคลากรที่มีรายได้ต่ำกว่า ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ เนื่องจากการดำรงชีวิตของแต่ละบุคคลมีความจำเป็นที่เหมาะสมกันกับฐานะ ผู้ที่มีรายได้น้อยกว่าอาจไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตได้ในแต่ละวันจึงต้องนำเวลาส่วนใหญ่ไปหารายได้เพิ่มเพื่อหาเลี้ยงชีพตนเอง และครอบครัว ในขณะที่เวลาที่บุคคลที่มีรายได้ได้มากกว่ามีเวลาพอที่จะหันมาตระหนักตื่นตัวในการพัฒนาชุมชน ให้ความสำคัญเป็นอยู่ในชุมชนของตนเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษณีย์ (2558) ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทสตรีในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนวัดสะพาน อำเภอเมือง

จังหวัดชัยนาท ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทสตรีกับการพัฒนาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแตกต่างกัน

ตำแหน่ง พบว่า บุคลากรในกลุ่มที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน จากผลการวิจัยพบว่าบุคลากรในตำแหน่งคณะกรรมการ มีผลต่อการส่งเสริมมากกว่าในตำแหน่งสมาชิกทั่วไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ด้วยบทบาทหน้าที่ตำแหน่งคณะกรรมการในกลุ่มผู้ใช้น้ำจะต้องมีความรู้ ประสบการณ์ และความรับผิดชอบที่มากกว่าตำแหน่งสมาชิกทั่วไป กิจกรรมที่มีส่วนร่วมทำกับหน่วยงานรัฐทั้งในด้านการบริหาร การพัฒนาจึงมีมากกว่าตำแหน่งสมาชิกทั่วไปที่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมต่างๆ น้อย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปริยญา (2556) ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทด้านการส่งเสริมวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ท่าช้าง อำเภอหางดงจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า ประชากรที่มีตำแหน่งต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทด้านการส่งเสริมวิถีชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ท่าช้าง อำเภอหางดงจังหวัดเชียงใหม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัย

จากผลการศึกษาวิจัยเรื่อง การส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานชาตาเรือ อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี พบว่า มีระดับการส่งเสริมอยู่ในระดับมาก สื่อถึงความรู้ความเข้าใจในเรื่องปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรในกลุ่มผู้ใช้น้ำ ในเชิงการส่งเสริม ผู้จัดตั้งโครงการผู้บริหารกลุ่มผู้ใช้น้ำควรเพิ่มกิจกรรมการอบรม ซึ่งแนะนำให้บุคลากรในกลุ่มมองเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาชุมชนทั้งในรูปแบบการให้ความรู้ เสริมสร้างความเข้าใจ ส่งเสริมการนำไปประยุกต์ใช้ และน้อมนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชุมชน

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพควบคู่ เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน และเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้พัฒนาองค์กร และชุมชนต่อไป
2. ควรมีการศึกษาหาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่ส่งผลต่อการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน
3. ควรทำการศึกษาศักยภาพของกลุ่มผู้ใช้น้ำที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง การส่งเสริมวิถีชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนของกลุ่มผู้ใช้น้ำชลประทานบ้านชาตาเรือ อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี เล่มนี้ประสบความสำเร็จได้ด้วยความเมตตาจาก อ.ดร. ชันทอง ใจดี ที่อนุเคราะห์เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และคณาจารย์ท่านอื่นๆ ที่ตรวจสอบ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ณ เวลาที่วิจัย และเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ จนเนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ที่กรุณาให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ แนะนำหลักการ และแนวทางการแก้ไขข้อบกพร่อง ทำให้วิทยานิพนธ์เล่มนี้ประสบความสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบพระคุณกลุ่มผู้ใช้น้ำระบบท่อบ้านชาตาเรือที่ได้กรุณาให้ผู้วิจัยได้เข้าไปเก็บรวบรวมประวัติข้อมูล และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามด้วยความเต็มใจ

คุณ ค่า และประโยชน์ใด ๆ ที่ได้จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบให้แก่บุคลากรคณาจารย์ ตลอดจนกัลยาณมิตรทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- จิรัชญา ทองใบ. 2554. การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตของครูโรงเรียนโยธินธรพิทยาคม อำเภอ เมืองโยธินธร จังหวัดโยธินธร. สารนิพนธ์ปริญญาศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. นครปฐม. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ฝ่ายวิชาการ สถาพรบุ๊คส์. 2561. เศรษฐกิจพอเพียงกับยุทธศาสตร์ Thailand 4.0. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ. สถาพรบุ๊คส์.
- พระปริญา ตชโม. 2556. บทบาทด้านการส่งเสริมวิถีชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ท่าช้าง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาประกาศิต สิริเมโธ. 2556. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนบ้านคลองใหม่ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สาริต จตุวงศ์. 2560. การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนเมืองของกำลังพลกรมกำลังพลทหารบก. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ. บัณฑิตศึกษา โรงเรียนเสนาธิการทหารบก.
- สำนักส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน. 2554. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ. อมรินทร์พริ้นติ้ง แอนด์พับลิชชิ่ง.
- อุษณีย์ สุวรรณ. 2558. บทบาทสตรีในการพัฒนาชุมชนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนวัดสะพานอำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.